

Nikšić, 5. 10. 2023.

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Odlukom Vijeća Filološkog fakulteta od 4. 2. 2022. godine imenovana je Komisija za ocjenu master rada pod nazivom *Muzika u nastavi njemačkog jezika – uticaj na jezičku kompetenciju i proces učenja na primjeru nastave u osnovnim školama u Crnoj Gori* kandidatkinje Žane Pejaković, Studijski program Njemački jezik i književnost, broj indeksa: 4/20 u sljedećem sastavu: prof. dr Smilja Srdić, članica, prof. dr Dušanka Popović, članica i doc. dr Jelena Knežević, mentorka.

Komisija Vijeću podnosi

IZVJEŠTAJ O OCJENI MASTER RADA

Master rad pod nazivom *Muzika u nastavi njemačkog jezika – uticaj na jezičku kompetenciju i proces učenja na primjeru nastave u osnovnim školama u Crnoj Gori* kandidatkinje Žane Pejaković napisan je na 70 strana (ne računajući priloge) i u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama Univerziteta Crne Gore sadrži predgovor, izvod rada, apstrakt na engleskom jeziku i sadržaj, nakon čega slijede uvod, teorijski i praktični dio rada, preporuke za nastavu, te rezime i zaključak, popis literature i prilozi.

Istraživanje Žane Pejaković prvo je istraživanje upotrebe muzike u nastavi njemačkog jezika u crnogorskim školama i sprovedeno je sa ciljem da se utvrdi u kojoj mjeri se muzika koristi u nastavi njemačkog jezika u našim osnovnim školama i na koji način, koje su prednosti takve implementacije, a sa željom da zaključci i eventualne preporuke koje iz toga proizađu budu podsticajne za nastavnike i ohrabre ih da koriste muziku u učionici na adekvatan način. Poseban značaj autorka pridaje didaktičkim predlozima, odnosno izboru pjesama koje se koriste u nastavi, a čiji elementi služe u korist pamćenja i olakšavaju proces učenja gramatičkih cjelina i pojedinih riječi ili fraza.

Hipoteza je jasna i precizno formulisana i glasi: upotreba muzike u nastavi njemačkog jezika značajno doprinosi razvoju jezičke kompetencije učenika na osnovnoškolskom nivou podstičući pritom njihovu motivaciju za učenje jezika i suspendujući jezičku anksioznost. Sa ciljem potvrđivanja teze u okvirima istraživanja, kandidatkinja je formulisala adekvatna

istraživačka pitanja, a istraživanje je sproveda služeći se kvantitativnom metodom „intervju sa smjernicama“. U pripremi istraživanja je pomoću upitnika utvrdila u kojoj mjeri nastavni kadar upotrebljava muziku u nastavi njemačkog jezika u osnovnim školama, a zatim je u intervjuima ispitala tri nastavnika koja aktivno koriste muziku u svom radu u nastavi. Zbog malog broja ispitanika Pejaković je ovo istraživanje odredila kao pilot-istraživanje koje treba da pokaže da li bi izabranim metodama i na opisan način bilo svrsishodno istraživanje na nacionalnom nivou.

U teorijskom dijelu rada kandidatkinja je na osnovu obimne i dobro izabrane sekundarne literature najprije pristupila muzici iz društvene, istorijske i naučne perspektive. Ona znalački rezimira aktuelna relevantna saznanja u oblasti neurologije i pedagogije kako bi došla i do postojećih istraživanja o upotrebi muzike u nastavi njemačkog kao stranog jezika. Osim toga, autorka se osvrnula i na motivaciju i jezičku anksioznost kao individualne faktore o kojima se po pitanju uticaja na usvajanje stranog jezika najviše diskutuje i koji su i najbolje istraženi. Nakon toga fokus je pomjerila na tri vještine u okviru jezičke kompetencije – izgovor, vokabular i gramatiku, za čije je sticanje u istraživanju razvila mjerljive kriterijume. Time je logično prešla na prikaz istraživanja prezentujući jasno problem i cilj, metodologiju, uz detaljan opis mjernog instrumenta. U ovom dijelu rada kandidatkinja je pokazala izuzetnu sposobnost naučne samorefleksije. Analizu odlikuje prilježni pristup i akribičnost, dok je u diskusiji autorka dobijene rezultate predstavila na logičan i smislen način, narativno i grafički, sa posebnim osvrtom na stavove i percepciju ispitanika po pitanju upotrebe muzike kao kreativne metode i eventualnih poteškoća sa kojima se i učenici i nastavnici susrijeću na časovima prilikom implementacije muzičkog materijala.

U radu autorka nije izostavila ni konkretne načine primjene muzičkog materijala u nastavi njemačkog jezika. Ona je najprije prezentovala kriterijume koji igraju važnu ulogu prilikom izbora pjesama, a zatim dala didaktičke predloge za pjesme koje mogu da se implementiraju u svim fazama na času. Time je zapravo sačinila svojevrsni katalog odabranih muzičkih materijala koji su, u skladu sa nastavnim planom, nivoom i dosadašnjim iskustvom, adekvatni za upotrebu u nastavi njemačkog jezika u našim osnovnim školama. Te je materijale grupisala i opisala, elaborirajući njihove prednosti, kao i eventualna ograničenja.

U posljednjem poglavlju autorka je dala kratki rezime istraživanja kako bi logično izvela zaključke i formulisala preporuke koje su iz istraživanja proizašle, a koje su u vezi sa poboljšanjem kvaliteta nastave i usvajanjem stranog jezika posredstvom muzike. Dosljedna primjena induktivne metode omogućila joj je da na osnovu prethodno prikazanih rezultata izvede opšte zaključke.

Autorka izdvaja zapažanje da se anketi odazvala mlađa generacija nastavnika (25-35 godina) sa radnim stažom od 1 do 5 godina. Kada je riječ o nastavnicima koji koriste muziku u nastavi, većina njih (preko 50%) primjenjuje muziku povremeno, četvrtina rijetko, a mali procenat njih često, što je potvrda pretpostavke istraživanja da nastavni kadar ne prepoznaje u dovoljnoj mjeri potencijalnu moć muzike kao nastavnog sredstva, odnosno da se muzika nedostatno koristi u osnovnim školama u Crnoj Gori i to najčešće samo u cilju motivisanja učenika za aktivno učešće u nastavi. Istraživanje je potvrdilo polaznu hipotezu da muzika kao nastavno sredstvo doprinosi poboljšanju kvaliteta nastave i jezičke kompetencije učenika u osnovnim školama. Kandidatkinja je taj zaključak izvela na osnovu sprovedenih intervjua sa nastavnicima koji muziku u nastavi koriste, a ta se iskustva poklapaju sa teorijskim saznanjima koja je iznijela u teorijskom dijelu. Zaključci su vrlo precizni, dobro strukturirani i u zasebnim djelovima se odnose na usvajanje vokabulara, izgovora i gramatike. Autorka skreće pažnju i na nedovoljnu opremljenost škola i nefleksibilnost nastavnih planova koji dodatno suspenduju mogućnost da se sa muzikom radi u nastavi stranog jezika. Zaključci do kojih je došla i preporuke koje je koncizno formulisala mogu da posluže ne samo u domenu metodike nastave njemačkog jezika, već i za istraživanje upotrebe muzike u nastavi svih drugih stranih jezika.

Spisak literature sadrži sve reference navedene u radu, ukupno 52 publikacije i 13 internet stranica prevashodno na njemačkom jeziku. Popis svjedoči da je u osnovi cjelokupnog istraživanja temeljno poznavanje sekundarne literature u svim posebnim oblastima kojima se kandidatkinja bavila, kao i časopisa koji donose najnovija istraživanja u branši.

U pojedinačnim poglavljima, kao i u cjelini rada koji je predmet ove ocjene, njegova autorka, Žana Pejaković, dokazala je da posjeduje specijalistička znanja iz metodike nastave njemačkog jezika, sve važne nastavničke kompetencije, kao i da je ovladala analitičkim i sintetičkim metodama koji se dominantno koriste u humanističkim naukama. Posebno ističemo hrabrost autorke da primijeni multidisciplinarni pristup, kao i sposobnost da prikazuje, klasifikuje, sistematizuje, poredi i rezimira u svrhu donošenja zaključaka.

Master rad *Muzika u nastavi njemačkog jezika – uticaj na jezičku kompetenciju i proces učenja na primjeru nastave u osnovnim školama u Crnoj Gori* kandidatkinje Žane Pejaković originalan je doprinos sagledavanju aktuelnog stanja u nastavi i metodici njemačkog kao stranog jezika u osnovnim školama u Crnoj Gori.

Imajući u vidu sve navedeno u ovom izvještaju, komisija predlaže Vijeću Filološkog fakulteta da izvještaj prihvati i odobri javnu odbranu master rada kandidatkinje Žane Pejaković.

KOMISIJA

Prof. dr Smilja Srdić, članica

Smilja Srdić

Prof. dr Dušanka Popović, članica

Duška Popović

Doc. dr Jelena Knežević, mentorica

Jelena Knežević